

Tarımsal Üretim Seferberliği Çağrısı

TMMOB ZMO Yönetim Kurulu adına Başkan Baki Renzi Süçmez, "Tarımsal Üretim Seferberliğinin sağlıklı işletilebilmesi, çok boyutlu çözüm önerilerinin geliştirilmesi ve uygulanabilmesi için Tarım ve Orman Bakanlığı'nın öncülüğünde Kamu, Üniversite, Meslek Odaları, Meslek Kuruluşları, ilgili Özel Sektör ve STK'ların temsil edildiği 'Koronavirüs Tarım Bilim Kurulu' kurulmalıdır" ifadesini kullandı.

ZMO Yönetim Kurulu tarafından yapılan açıklamada şu görüşlere yer verildi: "Covid-19 salgınının ülkemize en az zarar vermesi için, 18 Mart 2020 tarihinde Cumhurbaşkanlığı tarafından açıklanan 'Ekonomik İstikrar Kalkınma'ndaki önlemler arasında tarım sektörüne yer verilmedi. 25 Mart 2020 tarihli ekonomik destek paketine de tarım sektörü yer almadı.

Tarım ve Orman Bakanı tarafından 19 Mart 2020 tarihinde açıklanan yakın dönem bitkisel üretim desteklemeleri kapsamında yer alan fark ödemeleri, iyi tarım uygulamaları ve organik tarım desteklemelerinin son başvuru tarihlerinin uzatılmasına ilişkin açıklamalar olumlu olmakla bir-

likte üreticilerimizin sorunlarını çözmeye yeterli olmadı.

20 Mart 2020 tarihinde açıklanan 1 milyar 572 milyon 500 bin lira TL tarımsal destek ödemesi ise, önceki yıllardan kalan ödemeleri kapsayıp, bu yılki üretim sezonu için gerekli olan acil işleme sermayesine yönelik yeni bir destek anlamına gelmemektedir.

Tarım sektörü, stratejik bir sektördür. Üreticilerin bir kez üretimden koştuktan sonra tekrar tarımsal üretime dönmeleri oldukça zor, hatta olanaksızdır.

Ülkemizde Mart ve Nisan ayları; özellikle sebze tohumu ve fidesi ile pamuk, ayçiçeği, mısır gibi ürünler için ekim, dikim, gübreleme ve ilaçlama zamanları. Halen bakım çalışmaları yürütülen mevsimlik meyvelerin hasat zamanı yaklaşıyor. Üreticilerimiz, çiftçilerimiz ise bugün maalesef önelerini görememektedir.

Unutmayalım ki, bir aylık ekim sezonu kaçırırsak, bir yıllık mahsulü kaybederiz. Üretmezsek beslenmeyiz. Üretmezsek tüketmeyiz. Üretmezsek kıtlık ve açlık yaşarız.

Dışalım, normal zamanlarla birlikte,

özellikle salgının dünyayı tehdit ettiği günümüzde de çözüm değil.

Çözüm: çiftçilerimizin tarım ürünlerini üretebileceği olanakların güçlendirilmesi ve tüketicilerimizin de bu gıdalara uygun fiyatta sürdürülebilir bir şekilde ulaşmasını sağlamasıdır.

Ülkemizin en büyük gücü her türlü olumsuzluğa karşın hâlâ tarımsal üretim potansiyelimizdir.

Son tarım sayımının 2001 yılında yapıldığı ülkemizde, tarım arazilerini korumayan, girdi maliyetlerini düşürmeyen, gerekli ve yeterli ürün desteklerini içermeyen ve sadece dışalma dayalı politika ve uygulamalarla, tarım ve gıda sektöründe ülke ve halkımız yararına belirlenen ve istenilen hedeflere ulaşılması mümkün değildir.

Covid-19 salgınından ders çıkararak, ülkemizde bir an önce 'kamucu tarım politikası' değişikliğine gidilmelidir.

Söylemler dışında somut olarak, tarım arazilerimizi koruyacak şekilde ülke düzeyinde arazi kullanım planlaması yapılmalı; korunan tarım arazilerimizde üretim miktarı artışı, ürün çeşitliliği ve üretim sürekliliğini sağlayan tarımsal üretim planlaması-

KIRSAL KALKINMA ve GÜVENLİK

EKONOMİ / PAZARLAMA
Dr. Mehmet UĞURLU

mehmet.ugurlu69@hotmail.com

na geçilmeli; tarımsal ürün dışalımının kısıtlanmalı, girdi maliyetleri düşürülerek ürün desteklerinin artırılmasına yönelik çalışmalar derhal başlanmalıdır.

Çiftçilerimizin, üreticilerimizin, tüketicilerimizin sağlıklı ve dengeli beslenmesi için, bilimle tarımsal üretimi buluşturabilmek için, ülke olarak kendimize yetebilmemiz için, gıda güvenliği ve gıda güvenesi için, gecikmeden, derhal, yerli üretime ve istihdamla dayalı bir seferberlik başlatma zamanıdır.

Pazarlarda, marketlerde, manavlarda hızla tükettiğimiz ve hatta stoklamaya çalıştığımız gıda maddelerinin tüm zorluk ve risklere karşın fedakârcı üreten çiftçilerimize hak ettikleri değeri verelim, koruyalım, destekleyelim".

Buğday Rekoltesinde Artış Bekleniyor

Gelişmiş birçok ülkede salgının etkisiyle market raflarının boşalmasına karşın Türkiye'de gıda sorununun yaşanmadığına işaret edilen Ulusal Hububat Konseyi(UHK)'nin 2020 Mart Buğday Raporu'nda, ülkemizin tarım-gıda potansiyelinin yüksekliğine dikkat çekiliyor. Rapor'da, alınacak tedbirlerle ilişkin şu önerilere yer verildi:

"Özellikle buğday gibi stratejik ürünlerde tercih ve politikalar daima üretimden yana olmalıdır. Bunun için TMO müdahale alım fiyatları girdi fiyatlarındaki artış göz önüne alınarak geçen yıldaki gibi üreticiyi memnun edecek düzeyde olmalıdır. Buğdaya verilen desteğin 20-25 kuruşa yükseltilmesi önerilmektedir. Tarımsal girdilere uygulanan KDV ve ithalat vergileri geçici olarak düşürülmelidir. Tarımsal motorinde ÖTV'nin düşürülmesinin gündeme alınması, elektrik enerjisinin tarıma çok daha düşük fiyatla arz edilmesi gerekmektedir. Üretici birlik ve kooperatiflerinin üye üreticilerine girdi temini uygulamaları daha etkin devam etmelidir. Ayrıca Ziraat Bankası'nın bu konuda üstlendiği rol, daha kolaylaştırıcı ve etkin olmalıdır. TMO'nun yeterli stok bulundurma ve bunu kalıcı bir politika haline getirmesi beklenilmektedir. Ancak bu buğday stoğunun öncelikle yerli üretimden karşılamaının da üreticilerin haklı beklentileri arasında olduğu göz önünde bulundurulmalıdır. Üreticinin pazara ulaşmasının önündeki engelleri kaldırarak çalışmalar güncellenerek etkinliği artırılmalıdır."

Rapor'da ülke genelinde 1 Ekim 2019-31

Mart 2020 döneminde uzun yıllar ortalamasına göre yüzde 5 düşük yağış alındığına fakat dağılımının iyi olduğuna vurgu yapılarak, bu dönemdeki yağışın bölgelere göre önemli değişiklik gösterdiği aktarıldı.

Ülke genelinde bu üretim sezonunda ekim başlangıcı haric yağış dağılımın buğday için dengeli olduğuna işaret edilen Rapor'da; "Türkiye genelinde buğday ekim alanlarında geçen yıla göre yüzde 3 dolayında artış olmuş, makarnalık ekimlerinde bu artış yüzde 10 seviyelerine çıkmıştır. Gübre kullanımı da bu yıl geçen yıla göre gözle görülür bir artış göstermiştir. Bu durumun rekolte üzerine olumlu etki yapacağı düşünülmektedir. Ülke uzun yıllar buğday ekim alanı ortalaması 7 milyon hektar, üretim ortalaması ise 19,7 milyon ton olarak kabul edilmiştir. Buna göre yazlık ekim alanlarında da yaşanacak kısmi artış, bitki çıkışı ve gelişimleri dikkate alındığında ve bundan sonraki süreçte aşırı bir değişim olmadığı takdirde uzun yıllar ortalamasının üzerinde ve geçen yılın yüzde 5 oranında daha yüksek gerçekleşerek 20-20,5 milyon ton aralığında olabileceği öngörülmektedir" ifadelerine yer verildi.

Bağışıklık Sistemini Güçlendirmenin Yolu Balıktan Geçiyor

Özellikle yağlı balıkların içerisindeki yüksek miktardaki Omega-3'ün vücudumuz tarafından üretilmeyen, dışardan alınan ve yaşamsal fonksiyonların devam etmesinde etkin bir rolü olan doymamış yağ asitlerinden biri olduğunu sözlere ekleyen Türkiye Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller İhracatçı Birlikleri Sektör Kurulu Başkanı Sinan Kızıltan, "Omega-3 metabolizmayı kuvvetlendirerek vücudun direncini artıran enfeksiyonlara karşı koruyan, kanser hücrelerini bloke eden, kolesterol, alzheimer, diyabet riskini düşüren, kardiyovasküler sistemi destekleyen, şeker hastalıklarından depresyona, göz sağlığından cilt ve saçta kadar fayda sağlayan geniş kapsamlı bir işleme sahip. Beyin fonksiyonlarını güçlendirdiği için öğrenmeyi çabuklaştırıyor, hafıza ve dikkat yeteneğini geliştiriyor. Aynı zamanda kemik gelişimini desteklediğini de des-

tek-

liyor. Bu yüzden anne adayları, çocuklar ve yetişme çağındaki gençler için de çok önemli. Omega-3 ihtiyacını doğal yollardan karşılamanın kolay olduğu bir coğrafyada yaşadığımız için şanslıyız" dedi.

Balığın bir yandan doktora ilaca, antibiyotige mecbur kalmadan bedenin koruma kalkınma destek olurken diğer yandan da uzun süre tokluk sağladığından bahsedene Sinan Kızıltan, "Kılcığı, kuyruğu, kafası da kalsiyum açısından zengin. Balığı beslenme rutininize dahil ederek kaliteli, lezzetli, pratik, ekonomik ve sağlıklı bir öğün oluşturabilirsiniz. Düzenli tüketmeyi alışkanlık haline getirirsek gelebilecek her türlü salgına hazır oluruz" diye konuştu.

"Gıda Üretimi Devam Etmeli"

Korona virüsle mücadele kapsamında alınan önlemler çerçevesinde, uygulanan sokağa çıkma yasağının, üreticiden tüketiciye uzanan tedarik zincirinde aksamaya neden olduğunu belirten Türkiye Ziraat Odaları Birliği Genel Başkanı Şemsi Bayraktar, tarımın yalnızca üretimden ibaret olmadığını, pazarlama sürecinin gıda tedarikinin en önemli aşamalarından biri olduğunu bildirdi. Hafta sonu hasat yapılmasına izin verilmesinin tek başına çözüm olmadığına işaret eden Bayraktar, "Üreticimiz hasadını yapıyor ancak tüketiciye ulaşmak üzere hallere sevk edilen ürünlerden dayanamaz olanlar, haller kapalı olduğu için çürüyor. Pazarlama sorunu çözülmediği sürece hasadın devam etmesinin bir anlamı yoktur" diye konuştu.

Bayraktar, sokağa çıkma yasağı uygulanırken yapılması gerekenler hakkında şunları söyledi: "Havaların ısınmasıyla birlikte bu dönemde, meyve sebze üretim artışı yaşanacaktır. Tedarik zincirinde kopukluk yaşanması ve ürünlerin tüketicilere ulaşmaması durumunda, üreticinin hasat edip satamadığı ürünlerde kalite kayıpları ve hatta sıcak havanın da etkisiyle bozulmalar yaşanacak üretici mağdur olacaktır. Bu olumsuzlukların yaşanmaması için tarladan sofraya uzanan tüm aşamalarda çalışanlar yasaktan muaf tutulmalıdır. Tarım ürünleri, ekme satışında yapıldığı gibi tüketiciye ulaştırılmalıdır. Belediyeler ve belediyeler tarafından belirlenen pazarcaı eşnafın, semtlerde seyyar olarak satış yapılması sağlanabilir." Uygulanan tedbirler kapsamında alman kararların talepte daralmaya neden

olduğunu, bu daralmanın üreticilere olumsuz yansıdığı belirten Bayraktar şunları söyledi: "Bozulma riski bulunan tarım ve hayvancılık ürünlerinin hasadında çalışacaklar yasaktan muaf tutulmalıdır. Tarım sektörünün pazarlama ayağı da ihmal edilmemeli, tarımsal üretimde üreticiden tüketiciye kadarki tüm süreç bir bütün olarak değerlendirilmelidir. Tedarik zincirinde yaşanan her aksaklık üreticimize zarar vermektedir. Gerekli önlemlerin alınmaması durumunda üretici fiyatlarında sert düşüşler yaşanabilir. Yükselen girdi maliyetleri ve giderek kaban borçlar nedeniyle güçlükle üreten çiftçilerimiz üretici fiyatlarının düşmesi durumunda üretmez hale gelecektir. Gıda arzının sekteye uğramaması için çiftçilerimiz desteklenmeli, kararlar alınırken tarım sektörü ihmal edilmemelidir. Bu ülkenin üreticilerimize ve üretime ihtiyacı var. Üreticilerimizin moralini yüksek tutmak zorundayız. Tarım ihmal edilirse bunun faturasını ülkemiz öder, tüketicilerimiz öder."

Gıda İsrat ve Kayıplarına Dikkat Çekildi

TMMOB Gıda Mühendisleri Odası İzmir Şube Yönetim Kurulu tarafından yapılan açıklamada şunlar ifade edildi: "Giderek artan gübre, pestisit

ve herbisitlerin kullanımı toprak ve suların kirlenmesine neden olmakta ve insan sağlığını tehdit etmektedir. Tarım sektörü, küresel sera gazı salınımlarının üçte birinden sorumlu tutulmaktadır. Ormanların ve otlaqların tarım alanlarına dönüştürülmesi ve iklim değişikliği nedeniyle biyolojik çeşitlilik de azalmaktadır. Önemli olan bir başka konu da gıda enflasyonu olarak ortaya çıkmaktadır. Özellikle asgari ücretin açıklık sınırnın altında kaldığı ülkemizde gıda harcamaları, çok büyük bir kesim için kira harcamalarından sonraki en fazla harcama kalemidir ve hane bütçesinde önemli bir paya sahiptir. Yükselen döviz fiyatları ve artan işsizlikle birlikte gıda enflasyonundaki artış vatandaşın alım gücünü büyük ölçüde azaltmakta, özellikle de dar gelirli ke-

simi daha fazla etkilemektedir. Fiyatı yükselen her gıda maddesi için çözüm olarak görülen ithalat da vatandaşın ucuz, yeterli ve güvenli gıdaya ulaşmasını sağlamamakla birlikte, yerli üreticiyi de mağdur etmektedir. Bu durum da ülkemizde gıda ege-menliğine tehlikeye atmaktadır. Fiyat dalgalanmalarının olumsuz etkilerini azaltmak için acil olarak kayıt dışılık azaltılmalı, toprak analizleri yaptırılarak bölgelerde üretililecek ürünler belirlenmeli, arz talep dengesi için ortadan kaldırılarak alım garantili üretim yaptırılmalı, çiftçiler desteklenmeli ve eğitimleri sağlanmalı, çiftçileri üretimden uzaklaştıran olumsuzluklar düzeltilmeli, kooperatiflere müdahale azaltılmalı ve daha fazla desteklenmeli, üretici kooperatifleri yanı sıra tüketici kooperatifleri de yaygınlaştırılmalı, lojistik kayıpların azaltılması sağlanmalı ve ithalatçı politikalarından derhal vazgeçilmelidir."

ayakta kalabilmesi, üreticilerin zarar görmemesi ve vatandaşlarımızın gıda tedarikinin aksaması için Tarım Bakanlığı ivedilikle aklın ve bilimin ışığında önlemler almalı. Bu önlemler; odalardan, kooperatiflerden, üniversitelerden, üretici birliklerinden ve çiftçilerimizden fikirler alınarak oluşturulmalı.

Bilim kurulunca sağlığımız için evde kalınması ve izolasyonun sağlanması yönünde çağrılar yapılmakta. Çağrılara çoğu yurttaşımız kulak vermiş ve evlerinde kendi imkanları ölçüsünde izole olmuş durumda. Tavsiye edilen izolasyon; üretim düşmesine, tüketimin artmasına neden olacağından dolayı tarım sektörünün ayakta kalabilmesi ve üretimin devam etmesi için Tarım Bakanlığı'nın alacağı önlemler yaşamsal önemdedir" diye konuştu.

"Gıda Sıkıntısı Yaşanmaması İçin Üretici Toprakla Buluşturulmalı"

CHP İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır, Türkiye'yi etkisi altına alan Korona virüs nedeniyle gıdaya erişimde devamlılığının nasıl sağlanacağını, gıda ürün stoğunun ne durumda olduğunu, çiftçilerin üretimlerine virtüsten etkilenmeden devam edebilmeleri için alınan önlemleri yazılı soru önergesiyle Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli'ye sordu.

Sındır, "Gıda sıkıntısı yaşanmaması için tarımda ivedilikle aklın ve bilimin ışığında önlemler alınmalı, üretici toprakla buluşturulmalı, tarım sektöründe bir seferberlik anlayışı ile üretime devamlılık sağlanmalı" dedi.

Dünyanın birçok ülkesinde olduğu gibi Korona virüsün Türkiye'de de üretim sürecini derinden etkileyeceğini belirterek sözlerine başlayan Sındır, "Tarım sektörünün

HAŞAT TÜRK
Yıl: 5 / Sayı: 153 / 01-30 NİSAN 2020
ERGUVAN YAYINCILIK adına İmtiyaz Sahibi ve Yazı İşleri Sorumlu Müdürü ERDEM AK
TASARIM : Erguvan Yayıncılık
Merkez: 33 Sk. No:1/1 D.9 Konak - İzmir Tel&Faks: 0.232. 482 00 75 e-posta: hasatturk19@gmail.com
Baskı Tarihi: 22 NİSAN 2020 Yayın Türü: Yaygın Süreli - Haftalık
Fiyatı: 5 TL (KDV DAHİL)
Baskı: İhlas Gazetecilik A.Ş. Fatih Mahallesi 1199 Sk. No: 1 / 7 Sarıncı, Gazimemir - İzmir Tel: 0232 483 96 90
HASATTÜRK, basın meslek ilkelerine uymaya söz vermiştir. HASATTÜRK'de çıkan köşe yazıları gazete yönetiminin izin alınmadan, haberler HASATTÜRK kaynağı gösterilmeden hiç bir şekilde kullanılmayacak, kullanıldığı takdirde her türlü hukuki işlem yapılacaktır. Yazıların sorumluluğu yazarlara aittir.

Kırsal kalkınma; kırsal alanlarda yaşayan ve geçimini tarım sektörü veya diğer kırsal mesleklerden sağlayan birey ve toplulukların, çağın koşullarına ve gereklere uygun, insanca yaşam koşullarına kavuşturulması için onlara maddi ve manevi yardım yapılarak, kalkınmalarının sağlanması olarak tanımlanmaktadır.

Ekonomik, sosyal, kültürel ve siyasal özellikler taşıyan, tarım, sanayi, turizm gibi sektörleri bir bütün olarak ele alan, bölgeler arası farklılıkları gidermeyi hedefleyen, gelir ve yaşam düzeyinin yükseltilmesini sağlamaya yönelik bir çalışma olan kırsal kalkınma, birçok akademisyen ve konunun uzmanı tarafından "yaşam kalitesi" şeklinde tanımlanabilmektedir. Yaşam standardı ise bireylerce tüketilen mal ve hizmet miktarıdır. Diğer bir ifadeyle, satın alma gücü paritesine göre kişi başına düşen milli gelirdir.

Kırsal alandaki toplumsal sorunların en başında ekonomik sorunlar gelmektedir. Daha çok tarımsal üretimin ağırlıklı olduğu bu alanlarda kişi başına düşen gelir, kentlerde yaşayan kişilere göre oldukça düşük bir düzeydedir.

Gelişme yolundaki ülkelerde ve az gelişmiş ülkelerde; kırsal kalkınmanın sağlanması ile çiftçilerin refah ve gelirlerinin artırılması önemlidir. Çiftçilerin yaşam koşullarının iyileştirilmesinde ve kırsal kalkınmanın sağlanabilmesinde kırsal kalkınma politikaları ve bu politikaların etkinliği belirleyici rol oynamaktadır.

Türkiye gibi gelişmekte olan ülkelerde kırsal kalkınma babaları ile çiftçilerin refah seviyelerinin yükseltilmesi, gelirlerinin artırılması ve kalkınabilmeleri hayatı derecede önemli bir konudur.

Refahın ülke içinde farklı toplumsal kesimler, bölgeler ve sektörler arasında paylaşılmasını ifade eden gelir dağılımı, toplum tarafından kabul edilebilir olması, ülkenin birlik ve bütünlüğü ile toplumun geleceğe güvenle bakabilmesi için çok önemlidir. Maalesef ülkemizdeki güvenlik konusu herkesin de bildiği gibi gün geçtikçe önemini artırmaktadır. Kalkınma ve güvenlik birbirleriyle doğrudan alakalı konular. Kalkınmanın artması, gelişmesi ve gelir dağılımının kabul edilebilir olması güvenlik sorunlarını en aza indirir.

Herkesin de bildiği gibi gerek ülkesel gerekse de kişisel bazdaki sorunların hemen hemen hepsinin temelinde ekonomi ve ekonomik nedenler vardır. Ekonominin temelinde de kalkınma yatar.

Çünkü genelde kalkınma ve özde kırsal kalkınma, toplumun büyük bölümünün yaşamını doğrudan etkilemekte, diğerlerinin yaşamlarını da dolaylı olarak etkilemektedir. Yani kırsal kalkınma, toplumun tamamının yaşantısını etkilemektedir.

Nasıl etkilemektedir? Neden etkilemektedir?

Çünkü kırsal kalkınma; gelirin ve satın alma gücünün artmasıdır, aile ve ülke ekonomisinin iyileşmesidir, hane halkının gelirinin artmasıdır, refahtır, adil gelir dağılımıdır, huzurdur, mutluluktur, sevinçtir, milli gelirin artmasıdır, birliktir, beraberliktir, kardeşliktir, dostluk, iyi ve kötü gün de kader birliğidir, tasada ve sevinçte beraberliktir, güçtür, ekmektir, aştır, iş, istihdamdır, ocakta tencerenin kaynamasıdır, tüten bacadır, açılan kapıdır, gülen göz, gülen yüzdür, atılan kahkahadır, hayatı paylaşmaktır, uzatılan eldir, umuttur, gelecektir, güzelliğidir, sevgidir, saygıdır, sağlıklıdır, üretmektir, dik durmaktır, bağımsızlıktır, medeniyettir, maneviyyattır, maddiyattır, güveniktir, güveniktir, özgüvendir, gelecek nesillerdir, tarladaki başaktır, ağaçtaki meyvedir, ektiğini biçmektir, süt veren inektir, ambardaki buğdaydır, beslenmedir, barınmadır, mülkiyettir, yaşam standardının yükselmesidir, muhtaç olmamaktır, gelişmedir, büyümektir, ailedir, sosyalleşmedir, eğitimidir, bilinçtir, insana ve yaşama dair her şeydir.

Dolayısıyla kalkınmanın sağlanması durumunda, gelir artar, refah artar, insana ve yaşama dair sorunların çoğu ortadan kalkar. Yani huzur, birlik ve beraberlik sağlanır. Birlik ve beraberliğin sağlandığı yerde de güvenlik sorunu olmaz.